

Ministerstvo kultury
JUDr. Petra Smolíková
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

do datové schránky [8spaaaur](#)

Odpověď na Váš dopis

ze dne

Naše značka

Praha

ZK Pha 50/2015 7. 5. 2015

Připomínky Pirátů k návrhu novely autorského zákona 2015

Vážená paní náměstkyně,

děkuji Vám za veřejné připomínkování návrhu novely autorského zákona, který připravuje Ministerstvo kultury. Dovolte mi shrnout připomínky České pirátské strany.

Předně bych rád vyzdvihl pozitiva návrhu, kterými z našeho pohledu jsou:

- novela obsahuje knihovní balíček, tj. rozšíří možnosti půjčování knih knihovnami,
- novela podstatně rozšiřuje pravidla pro organizaci kolektivních správců a zveřejňování informací, návrh upravuje licencování hudby online (implementuje směrnice ES),
- rozšiřuje se okruh rozšířené kolektivní správy, kolektivní správci budou moci licencovat např. nekomerční kopírování novových záznamů anebo hraní filmů ve školách (§ 111 odst. 2),
- kontroverzní povinnost hlásit předem program produkce je odložena, takže stačí nahlásit program do 14 dnů,
- novela obsahuje postup pro sjednávání sazeb, přičemž pokud se nedosáhne dohody, stanoví ceník ministerstvo opatřením obecné povahy.

Za neutrální považujeme:

- změnu sazebníku pro poplatky Dilia za kopírování, přičemž nově budou knihovny, copy-centra nebo úřady platit paušální částku; podle našich propočtů bude změna vyžadovat vyšší rozpočtové nároky na rozpočet hl. m. Prahy. Tento nárůst není tak dramatický, aby nebylo možné ho akceptovat. Je otázkou, jak se promítne změna do úhrad za úřední kopírky;
- ruší se zastropování autorských poplatků za hotelové pokoje (§ 23), které je označováno za rozporné s autorským právem.

Na druhou stranu však upozorňuji, že Ministerstvo zahrnuje do novely i **problematické změny**, přičemž na předmětné problémy ho od roku 2011 upozorňujeme. Jde o následující:

1. Novela umožňuje vydavatelům žalovat na více než dvojnásobek paušální částky (§ 40a odst. 3). Zdůvodňuje to tím, aby soud měl možnost přiznat odškodnění i vyšší paušální částkou, případně sjednocení s patentovou úpravou. Tyto argumenty pro možnost zvýšení paušálního odškodnění jsou zcestné. Nejvyšší soud už zrušil rozsudek právě kvůli

nepřiměřené výši paušálně způsobených škod. Pokud chce soud přiznat vyšší náhrady, nemůže k tomu používat institut paušální částky, ale měl by škodu hodnověrně vyčíslit.

2. Novela neřeší výkladové spory, které brání rozšíření svobodné hudby (tj. licenčně volné hudby) v České republice. Jde o to, zda může autor platně udělit licenci s takovému užítím díla, k němuž je právo na odměnu spravováno kolektivně v rámci rozšířené kolektivní správy, zejména podle § 101 odst. 9 písm. d) autorského zákona. Viz předchozí podnět Pirátů ohledně svobodné hudby zaslaný Ministerstvu kultury a dále vyjádření na <http://www.pirati.cz/hudba/pravo>. Autor sice nemůže vyloučit účinek hromadné smlouvy, tj. licencování jeho děl kolektivním správcem, ale zároveň není zbaven práva licencovat užití samostatně. V praxi však kolektivní správci podle vlastního výkladu vyžadují poplatky i po provozovnách, které hrají svobodnou hudbu, a tedy mají souhlas autora s užitím.
3. Novela dělá z kolektivních správců „policisty“, kteří mají kontrolovat užití i takových děl, u kterých je to autorovi jedno anebo dokonce nesouhlasí s kolektivní správou (viz http://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/kolektivni_spravci_by_nemeli_inkasovat_za_mrtve_duse). To je v rozporu se základní zásadou soukromého práva, podle níž si má každý hlídat svá práva (*vigilantibus iura*). Piráti souhlasí s tím, aby v zákonem stanovených případech kolektivní správce uděloval licence za všechny autory (i ty, se kterými nemá smlouvu), ale už nesouhlasí s tím, aby kolektivní správci podávali jménem nezastupovaných autorů žaloby (§ 111 odst. 3). Smyslem kolektivní správy je totiž usnadnit uživatelům přístup k dílům a autorům výběr odměn, nikoliv umožnit kolektivním správcům zisk z děl, k nimž se nikdo nehlásí anebo kde si to autor dokonce nepřeje. (Piráti si uvědomují, že je v tomto ohledu třeba dodržet postup předpokládaný směrnicí.)
4. Nesouhlasíme s tím, aby se všechna veřejná hudební vystoupení musela hlásit 14 dní předem kolektivnímu správci. Jsou případy, kdy to nedává smysl, např. když autor hraje pouze svoji autorskou tvorbu. Tato povinnost by se měla vztahovat pouze na ty případy, kdy skutečně dochází k užití děl, na která potřebuje uživatel od kolektivního správce licenci. V opačném případě jde o policejní pravomoci kolektivního správce. Navíc se zdvojnásobuje počet hlášení kolektivnímu správci.

V návaznosti na uvedené problémy navrhuje následující změny.

1. Požadujeme vypuštění slova „nejméně“ v návrhu § 40a odst. 3 autorského zákona v obou větách.
2. Požadujeme hráz proti nárokům kolektivních správců, aby nezasahovali nepřiměřeným způsobem do smluvní volnosti autorů a aby kolektivní správce neměl zákonné výsady vůči těm uživatelům, kteří provozují např. svobodnou hudbu. Žádáme, aby bylo do návrhu novely doplněno výkladové pravidlo § 107 odst. 10, který zní: > Zastoupení kolektivním správcem neomezuje právo autora udělit souhlas s užitím svého díla, nestanoví-li to zákon výslovně. Z povinné ani rozšířené kolektivní správy práv neplynou kolektivnímu správci žádná oprávnění vůči takovému uživateli, který dílo užívá na základě souhlasu autora. Výslovný zákaz obsahuje návrh např. v § 110, pokud jde o právo na odměnu za využití zákonné licence k užití díla (nikoliv však na právo k užití díla samotné). Výslovný zákaz licencování autorem zákon neobsahuje ve vztahu k rozšířené kolektivní správě, kde by to ani nedávalo smysl.

3. Není rozumného důvodu, aby kolektivní správce žaloval i jménem autorů, kteří se k němu za tím účelem nepřihlásili. Zákon tak zbytečně nahrazuje autonomii subjektů v podstatě policejním dohledem, ve kterém bude kolektivní správce požadovat poplatky a dávat žaloby i za smluvně nezastupované autory. To znamená zbytečné náklady pro uživatele, nelegitimní prospěch pro kolektivní správce a zátěž pro soudy. Požadujeme, aby bylo do § 110 odst. 2, § 111 odst. 3 návrhu a dalších podobných ustanovení doplněno, že oprávnění kolektivního správce žalovat neoprávněného uživatele a vymáhat bezdůvodné obohacení a náhradu škody se vztahuje pouze na díla, jejichž autory smluvně zastupuje.
4. Autor hrající vlastní skladby, jakož i uživatel provozující výhradně svobodnou hudbu, by nebyl podle navrhovaného pravidla § 107 odst. 10 návrhu výše povinen ohlašovat svou produkci. Tato povinnost by se vztahovala čistě na uživatele hudby v repertoáru kolektivního správce. Požadujeme doplnit do návrhu § 119 odst. 5 autorského zákona, že povinnost oznámit předem se vztahuje jen na případy, kdy provozovatel produkci očekává a budou na ní hrána díla, k nimž je zapotřebí získat licenci od kolektivního správce. Pouze v těchto případech by měl mít dodavatel povinnost předávat program vystoupení.

Závěrem mi dovoluji ocenit posun, ke kterému na Ministerstvu od roku 2011 dochází, neboť návrh je celkově mnohem lépe připravený a vyvážený než byly předchozí návrhy. Žádám o vyrozumění, zda budou naše návrhy začleněny, a o zaslání návrhu, který bude předmětem meziresorního připomínkovacího řízení.

Mgr. Bc. Jakub Michálek
pověřený člen České pirátské strany
právník zaměřený na svobodný přístup k informacím a autorské právo